

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Nærværende Lovforslag slutter sig i væsentlige Punkter til det af Ministeriet i Rigsdagssamlingen 1881—82 fremsatte Forslag til Lov om Lønninger for de ved Arkivvæsenet ansatte Embeds- og Bestillingsmænd. Som det vil erindres, var Grundlaget for dette Forslag en Omorganisation af Arkivvæsenet, der gik ud paa dels at samle Geheimarkivet med det øvrige Arkivvæsen under en fælles Bestyrelse, dels at forene, forsaavidt det lod sig gøre, alle de Arkiver, som ere fremgaaede af Rigets Centraladministration, til et Hele, for at derigjennem Organisationen af alle de naturlige Grupper kunde gjenneføres og en fuldstændig Overfugt over det for Historien bevarede Materiale opnaaes. Det samlede Arkivvæsen tænktes omfattende alle herhen hørende Arkivalia, alene med Undtagelse af Arkivalierne fra den senere eller seneste Tid, som fra et vist Tidspunkt maatte ønskes tilbageholdte ved ethvert Ministerium som uundværlige for den daglige eller løbende Administration. — Til Gjennemførelsen af denne Ordning med dens forøgede Krav til Arbeidskraften i de forenede Arkiver søgtes ved Lovforslaget de fornødne Lønningsbevillinger. Forslaget blev, efter at være gaaet til 2den Behandling og derpaa henvist til et allerede nedsat Lønningsudvalg, ikke videre fremmet (Rigsdagstidenden 1881—82 A. Sp. 511—43 og Folketingstidenden Sp. 2261 ff.).

Medens Ministeriets Bestræbelser for at søge en Omordning af de for Arkivernes Funktionærer gjældende Lønningsforhold hermed foreløbig være afbrudte, og dermed Optagelsen af de omfattende Masser af Arkivalia, der fandtes under særlige ministerielle Arkiver, ligeledes maatte udsættes, ansaa man det dog for rettest fravigt at søge den ovenangivne Forening af de tvende Hovedarkiver under én Ledelse gjenneført, for at derigjennem hurtigst muligt kunde opnaaes en ensartet Ledelse af det samlede Arkivvæsen. Paa Ministeriets med Hensyn hertil nedlagte allerunderdanigste Forestilling bifaldtes derefter ved allerhøieste Resolution af 22de December 1882 blandt Andet følgende Bestemmelser: at Geheimarkivet fra 1ste Januar 1883 samledes med Kongerigets Arkiv under en fælles Bestyrelse med det Formaal for Die senere at henlægge hertil de andre af Rigets Centraladministration fremgaaede Arkiver, at Geheimarkivarius fra samme Tidspunkt overtog Stillingen som Arkivar ved det samlede Arkivvæsen, at der foretoges en Omfordeling af de i Geheimarkivet og Kongerigets Arkiv beroende Arkivalia, saaledes at hint i det Væsentligste (foruden Kongehusets Sager og de videnstabelige Samlinger) kom til at omfatte følgende Grupper:

- a. Arkivalier ældre end 1660,
- b. Arkivalier vedkommende afstaaede Lande og Kolonier,
- c. Arkivalier vedkommende Udenrigspolitik og Forsvarsvæsen eller hidværende fra Krigsforhold,

medens Kongerigets Arkiv derimod omfattede de civile Collegiers og Ministeriers (undtagen Udenrigsministeriets) Arkivalier fra 1660 af.

Trangen til ogsaa at faa de øvrige Ministeriers Arkiver inddragne under den fælles Ledelse er imidlertid netop paa Grund af de ved den fremskridende Centralisation vindne iøinesaldende Fordele traadt bestandig stærkere frem og synes nu ikke at ville støde paa andre Hindringer end dem, som ere en Folge af manglende Løvhjælp med Hensyn til Lønningsforholdene. Med Krigsministeriet er der for et Par Aar siden ført Forhandlinger, hvis Forudsætning har været dette Ministeriums Dnske om at opnaa en fuldstændig Samling af alle Arkivalia, som ere fremgaaede af Rigets Forsvarsvæsen. Denne Plan, hvis Sværkættelse sikker heller ikke fra Marineministeriets Side vilde møde nogen Vanskelighed, falder saa aldeles sammen med hvad Folkethinget stadig har sat sig til Opgave, ligesom den er af saa vensynlig Betydning for den historiske Granstning, at den utvivlsomt bør fremmes det mest mulige. Der vil næppe heller ligge nogen uoverstigelig Vanskelighed i manglende Plads, da de paagjældende Arkiver for Tiden faktisk ere anbragte i forskellige Lokaler i Ministerialbygningen og Provianthuset, selv om Forholdene kunne være nok saa uheldige. Hovedvanskeligheden ligger i manglende Personale og en samlet Organisation, saaledes som den kun kan tilveiebringes ved en endelig Lov om Arkivvæsenets Ordning. — Ved en eventuel Optagelse af Forsvarsarkiverne indtil 1842 eller senere i Geheimarkivet vil dette faa en særdeles betydelig Forøgelse; for Marineministeriet vil det være 100 Aars Sager, for Krigsministeriet mindst 40 Aars, for de særlige Vaaben, Artilleriet, Ingeniørkorpset og Afdelingerne store samlede Masser. Det vilde være uforsvarligt at optage alt dette under en fælles Organisation uden en tilsvarende Forøgelse af Arkivets Arbeidskraft. Forholdene have i den Henseende taget en Udvikling, som nødvendiggjør, at man standser med Reduktionerne og tænker paa at tilfredsstille de meget forøgede Krav. Der er efter 1848 inddraget adskillige Arkivembeder, medens samtidig Arbeidet med Arkiverne er blevet uden Sammenligning større. Medens Geheimarkivets Embedsstat ikke er forøget siden 1849, da det kun omfattede en ringe Brøkdæl af, hvad der nu er samlet i det, og dets Forretninger stod i Forhold dertil, er der i Uden-